

1) **Nefrologie** je jednou z významných součástí vnitřního lékařství. Akutní i chronická onemocnění ledvin pacienty výrazně zatěžují zvýšenou mortalitou i morbiditou. Péče o chronická onemocnění ledvin (nefropatie) pak pacienty zatěžuje vzhledem k přísným režimovým a dietním opatřením.

Nefrologická péče v Nemocnici Havlíčkův Brod probíhá v rámci nefrologické poradny, hemodialyzačního střediska a poradny pro domácí dialyzační metody (peritoneální dialýza a HHD). V současnosti pracují na hemodialyzačním středisku (HDS) 3 lékaři, 2 mají atestaci z nefrologie, 1 lékař má interní atestaci a licenci nutricionisty a je zařazen do oboru nefrologie.

V **nefrologické poradně** pravidelně sledujeme pacienty s různými typy nefropatií a pacienty, kteří jsou již v preterminálním až terminálním stadiu onemocnění ledvin a naším úkolem je připravit tyto klienty včas a řádně na adekvátní způsob náhrady funkce ledvin. Pokud máme podezření na akutní či chronickou glomerulopatii (glomerulonefritidu), pak spolupracujeme s Klinikou nefrologie VFN na Karlově náměstí a IKEM Praha, kde pacienta dovyšetří, včetně provedení renální biopsie a v případě nutnosti nastaví příslušnou (např. imunosupresivní) léčbu.

Pacientům, kteří již vykazují konečné stadium ledvinného onemocnění, nabízíme (dle zhodnocení indikací a kontraindikací) výběr ze dvou metod náhrady funkce ledvin - „klasickou“ dialýzu nebo peritoneální dialýzu. Pacient může být i v predialýze po zhodnocení jeho celkového zdravotního stavu a po absolvování řady vyšetření zařazen na čekací listinu pro transplantaci (TX) z mrtvého, popř. živého (příbuzenské transplantace) dárce ledviny. Na čekací listinu jsou zařazováni zejména vhodní příjemci z řad již dialyzovaných pacientů.

Dialyzační cévní přístup našim klientům nařizává především naše chirurgické oddělení - cévní arterio-venózní spojky nativní, popř. vlastní či umělé (Gore-tex) protézy. V případě komplikací spolupracujeme s vyšším pracovištěm - 1. Chirurgická klinika VFN Karlovo náměstí a Cévní chirurgie FN Královské Vinohrady. Všechny pacienty před vstupem do dialyzačního programu očkujeme proti virové hepatitidě typu B.

Pokud u pacienta proběhne úspěšná TX ledviny, pak se o péči dělíme s pracovištěm IKEM Praha, které je naším spádovým TX centrem. 1x ročně je klient vyšetřen v IKEMu a 3-4x, popř. dle obtíží, v naší nefrologické poradně. V současné době vyšetřujeme TX pacienty i v časném období po TX ledviny - výsledky jsou e-mailem zasílány TX koordinátorům v IKEM a jsou hodnoceny lékaři IKEM.

Naše poradna provádí konsiliární a poradenskou činnost nejen pro oddělení nemocnice, ale i pro mimonemocniční sféru.

Klasická dialýza probíhá na našem **dialyzačním středisku**. Máme k dispozici 12 lůžek a 18 dialyzačních monitorů (14 Nikkiso, 2 Fresenius). Proceduru provádíme u jednotlivých pacientů 3x týdně na 4-5 hod. Jedná se o každodenní, celoroční provoz na 3 směny. Dialyzujeme pacienty chronické, připravené z nefrologické ambulance, ale akutně také pacienty, kterým ledviny selhaly na základě jiných akutních onemocnění (sepsy, šokové stavy, multiorgánové selhání, dehydratace apod.), vykazující výrazné minerálové či acidobazické dysbalance, popř. pacienty „z ulice“, kteří o svém postižení ledvin doposud nevěděli. Pokud pacient nemá, nebo nemůže mít kvalitní cévní spojku, pak zavádíme na našem středisku dočasné, popř. trvalé (Perm-cath) cévní katétr do jugulární, popř. podklíčkové či stehenní vény. U vhodných pacientů provádíme místo hemodialýzy hemodiafiltraci, která je šetrnější a má lepší výsledky ohledně metabolické kompenzace a snižuje významně mortalitu a morbiditu našich pacientů. Klienti jsou 3x týdně hodnoceni klinicky, 1x měsíčně laboratorně. Mají pravidelně hodnoceno EKG. Na dialyzačním středisku jsme vybaveni i kvalitní sonografickým přístrojem a tudíž jsme schopni si vyšetřit cévní spojku či stav hydratace pacienta a invazivní punkční metody děláme vždy pod sono kontrolou. Dále je pacientům k dispozici ústavní psycholog a dietní terapeutka vzhledem k náročnosti dialyzační diety. V rámci spolupráce s ostatními dialyzačními středisky jsme schopni a ochotni dialyzovat i pacienty z jiných středisek - tzv. prázdninové dialýzy.

V roce 2018 jsme zavedli na našem středisku možnost tzv. **domácí dialýzy (HHD)**. Vhodní pacienti, kteří mají kvalitní cévní spojku, jsou schopni sami sobě punktovat shunt a jsou schopni zvládnout obsluhu dialyzačního monitoru, si dialyzační proceduru na modifikovaném přístroji (NxStage, firma BioNEXT/Fresenius) provádí sami v domácím prostředí. Tento dialyzační systém je nastaven na frekvenci napojení 5-6x týdně na 2-3 hodiny. Pacient nemusí zdlouhavě a nepohodlně cestovat na HDS, vysoká četnost HD procedur se blíží „fyzilogické funkci“ zdravým ledvin – účinnost této dialýzy je daleko vyšší než u intermit. HD procedury, laboratorní parametry a celkový stav pacienta jsou lepší, metoda snižuje morbiditu i mortalitu pacientů. O veškerý servis stran materiálu a dialyzačních monitorů se stará firma BioNEXT/Fresenius. Pacienti dochází do nefrologické poradny na pravidelné měsíční kontroly. Funguje zde nepřetržitá možnost telefonické konzultace a servis stran našich dialyzačních sester.

Další metodou náhrady funkce ledvin, kterou provádí naše dialyzační středisko, je **peritoneální dialýza**. Po pečlivé edukaci vhodného adepta a jeho rodinných příslušníků naší peritoneální sestrou je pacientovi implantován peritoneální katétr do dutiny břišní (CHIR klinika VFN Praha) a nastaven příslušný režim dle funkčnosti peritonea. Dále pacienta sledujeme minimálně 1x měsíčně na naší dialýze. 1x měsíčně pacienta navštíví doma naše peritoneální sestra. Servis pro tyto pacienty je 24 hod denně.

Kolektiv hemodialyzačního střediska každý rok pořádá pro naše schopnější pacienty bez problémů se sebeobsluhou rekondiční rekreační pobyty (prodloužené víkendy) v zajímavých lokalitách České republiky – v době pandemie Covid-19 byla bohužel tato aktivita přerušena. Jsme schopni zajistit i zahraniční pobyty pro naše pacienty (pobyty u moře, v rámci EU).

Naše hemodialyzační středisko se účastní i farmakologického výzkumu v rámci velkých farmakologických studií.

Všichni pacienti na HDS, včetně těch po TX ledvin, byli přednostně očkovaní proti nemoci Covid-19, jsem schopni organizovat i sezónní očkování proti viru chřipky. V rámci

predialyzační péče jsme nabízeli přednostní očkování klientům s onemocněním ledvin ve stadiu CKD4-5.

2) **Osteologie** jako obor vykazuje v poslední době nevídaný rozvoj. Je to dáno zejména nárůstem primárních i sekundárních osteopatií, zejména osteoporózy, o které se hovoří jako o pandemii 21. století. Toto onemocnění vzhledem ke kumulaci fraktur zvyšuje u postižené populace mortalitu a morbiditu a vzhledem k počtu nemocných a drahé diagnostice a léčbě (farmakologické, chirurgické a následné péči) zatěžuje společnost i ekonomicky.

Naše **Osteologické centrum** zajišťuje komplexní péči o nemocné s metabolickým postižením skeletu. Z nejčastějších osteopatií to jsou: osteoporóza primární a sekundární, renální osteopatie, primární či sekundární hyperparatyreóza, osteomalacie, M.Paget a osteogenesis imperfecta. V diagnostice využíváme nejmodernější laboratorní testy a přístrojovou techniku, včetně celotělové densitometrie. Součástí laboratorního vyšetření je zhodnocení kostního metabolismu a vyšetření hladiny vitamínu D.

Denzitometrické (DXA) vyšetření provádíme na přístroji Lunar Prodigy (měření proximálních femurů, bederní páteře, předloktí, morfometrie obratlových těl v bočné projekci a celotělové měření). V roce 2023 jsme pořídili nový přístroj s možností měření dětské populace a parametru TBS (trabecular bone score)

Denzitometrické vyšetření provádíme:

- na základě doporučení lékaře (bez specifického vymezení odbornosti)
- na vlastní žádost pacienta – na jeho vlastní náklady
- v rámci preventivních programů zdravotních pojišťoven a podniků
- v rámci Populačního programu včasného zachytu osteoporózy
- v rámci pravidelného sledování pacientů vedených v osteologických pracovištích
- v rámci pravidelného sledování pacientů s kumulací rizikových faktorů pro rozvoj osteopatií

V léčbě osteopatií sledujeme nejnovější léčebné trendy. Naše centrum provádí i klinická hodnocení v rámci mezinárodních farmakologických studií. Máme akreditaci druhého stupně a jsme schopni školit lékaře v přípravě na osteologickou atestaci.

V Osteocentru pracují t.č. 4 lékaři – 2x nefrolog, 1x ortoped, 1x internista, z toho 1 má atestaci z klinické osteologie.

Ve spolupráci s dětským oddělením bychom rádi nechali proškolit nemocničního pediatra v problematice dětských osteopatií a dále vyšetřovali a léčili i dětské pacienty.

V roce 2023 jsme ukončili projekt MZd, SMOS a ÚZIS, který aktivně vyhledával pacienty se suspektní osteoporotickou frakturou. Projekt FLS (fracture liaison services) měl za primární endpoint zlepšit diagnostiku osteoporózy a tím zvýšit proléčenost vhodných pacientů.

Spád

HDS – HB, Chotěboř, Ledec, Příbyslav, okrajově G. Jeníkov a Ždírec nad D., Štoky

Osteocentrum – Kraj Vysočina + část přilehlých oblastí včetně Prahy a Brna

NP - Havlíčkovobrodsko

bankovní spojení: KB, a. s., pobočka Havlíčkův Brod, účet č. 17938-521/0100

DÍČ: CZ00179540

IČ: 00179540

Příspěvková organizace zapsaná v obchodním rejstříku vedená u Krajského soudu v Hradci Králové pod spisovou značkou Pr 876.

Pracoviště

12 lůžek na HDS, z toho 1 akutní

Nefroporadna, HDS, Osteolog. centrum (poradna pro metabolická onemocnění skeletu, denzitometrická laboratoř)

Lékaři – dr. Šenk, dr. Jílková, dr. Lužák – HDS

dr. Šenk, dr. Staněk, dr. Jílková, dr. Lužák – Osteo

Sestry – 13 úvazků + vrchní sestra HDS, 2 osteo

Lůžková část

0

Ambulantní část

HDS, NP, OA

Spolupráce s jinými zdravotnickými zařízeními

Viz text

V Havlíčkově Brodě dne 28. 3. 2025

MUDr. František Šenk
primář Dialyzačního střediska a Osteologického centra

bankovní spojení: KB, a. s., pobočka Havlíčkův Brod, účet č. 17938-521/0100

DIČ: CZ00179540

IČ: 00179540

Příspěvková organizace zapsaná v obchodním rejstříku vedená u Krajského soudu v Hradci Králové pod spisovou značkou Pr 876.